

Hem>Familjefrågor och arv>Arv>Arvsrätt

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [pt](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Översättningen till [en](#) är dock redan färdig.

Swipe to change

portugisiska

Arvsrätt

Portugal

Faktabladet har tagits fram i samarbete med rådet för notarier i EU (CNUE).

1 Hur upprättas ett förordnande om kvarlåtenskap (testamente, gemensamt testamente, arvsavtal)?

Förordnande om kvarlåtenskap kan utformas på två sätt: i) som testamente, ii) som avtal.

i) Testamente

Ett testamente är en personlig handling som inte kan upprättas av ett ombud.

Gemensamma testamenten, dvs. testamenten som upprättas av två eller flera personer i samma dokument, antingen till förmån för en tredje person eller till förmån för de undertecknande parterna, är inte tillåtna.

Ett testamente är en avsiktsförklaring från en enda person som inte behöver riktas till eller meddelas en viss person. Det kan när som helst återkallas, och tillgångarna överförs till arvingar eller testamentstagare först efter testators död.

Det finns standardtestamenten och särskilda typer av testamenten.

Standardtestamenten kan vara offentliga eller slutna.

Ett offentligt testamente upprättas och registreras av en notarie.

Ett slutet testamente upprättas av och undertecknas av testator eller av en annan person på testators begäran, men måste godkännas av en notarie. Det kan förvaras av testator eller av tredje man, eller så kan det registreras hos notarien. En person som förfogar över ett slutet testamente måste lägga fram det inom tre dagar efter den dag han eller hon fick kännedom om testators död. I annat fall kan vederbörande bli skyldig att betala för alla förluster eller skador som orsakats. Om vederbörande är testamentstagare kan han eller hon på grund av sin försumlighet dessutom förlora sin arvsrätt.

Enligt lagen finns det följande typer av specialtestamenten: militära testamenten, testamenten som upprättas på fartyg, testamenten som upprättas på luftfartyg och testamenten som upprättas vid en katastrof. Ett sådant specialtestamente kan endast upprättas om det föreligger vissa exceptionella omständigheter som beskrivs i lagen. Specialtestamenten blir ogiltiga två månader efter det att den orsak som förhindrade testatorn från att upprätta ett normalt testamente har upphört.

Den portugisiska lagstiftningen omfattar också en särskild typ av testamente som upprättas av en portugisisk medborgare utomlands under utländsk lag. Ett sådant testamente gäller i Portugal om det upprättats eller godkänts formellt.

ii) Avtal

Enligt portugisisk lag godkänns i undantagsfall arv genom avtal. Det kan gälla avtal om arv eller gåva i samband med äktenskap som träder i kraft efter givarens död. För att vara giltiga måste såväl avtal om arv som testamentariska gåvor fastställas i ett äktenskapsförord.

Huvudregeln är emellertid att arv genom avtal är förbjudet. Arvsavtal är därför i princip förbjudna och i annat fall ogiltiga. Även gåvor som ska verkställas när givaren avlider är förbjudna, men i stället för att vara ogiltiga blir de testamentariska förordnanden enligt lag och kan fritt återkallas.

Två typer av arvsavtal betraktas undantagsvis som giltiga enligt lag: a) utseende av arvtagare eller testamentstagare till förmån för endera maken av den andra maken eller av tredje man, b) utseende av en arvtagare eller testamentstagare till förmån för tredje man av endera maken. Skillnaden mellan arvtagare och testamentstagare förklaras nedan i svaret på frågan "Hur och när blir någon arvtagare eller testamentstagare?".

Giltiga arvsavtal träder i kraft först sedan testatorn avlidit. Det avtal som avses i punkt a) ovan kan emellertid inte återkallas av endera parten efter det att det accepterats. Medan testatorn är vid liv kan han eller hon inte heller missgynna arv- eller testamentstagaren genom godtyckliga bestämmelser. De arvsavtal som avses i punkt b) ovan kan fritt återkallas om tredje man inte berördes av äktenskapsförordet som accepterade part.

Förutom dessa båda typer av arvsavtal accepterar lagen också testamentariska gåvor i samband med äktenskap. Dessa gåvor ges i samband med äktenskap till den ena av makarna av den andra maken eller av tredje man. En testamentarisk gåva i samband med äktenskap omfattas av reglerna för arvsavtal och måste anges i äktenskapsförordet.

Obs!

Enligt portugisisk lag finns det två typer av succession. Den ena är frivillig testamentarisk succession – genom testamente eller avtal – som behandlas i detta svar. Den andra är lagstadgad arvsrätt – legitimt eller obligatoriskt arv – som behandlas i svaren på frågorna "Finns det restriktioner vad gäller rätten att fritt förordna om sin kvarlåtenskap (t.ex. laglott)?" och "Vem ärver, och hur mycket, om det inte finns något förordnande om kvarlåtenskap?".

Frivillig testamentarisk succession är resultatet av en medveten handling från testatorn, i likhet med testamenten och avtal.

Lagstadgad arvsrätt föreskrivs i lag. Vid ett "obligatoriskt arv" är arvsrätten en direkt följd av lagen och inte kan ändras genom testators önskningsar. Vid ett "legitimt arv" är arvsrätten en direkt följd av lagen men kan ändras genom testators önskningsar.

2 Bör förordnandet registreras och i så fall hur?

I princip behöver förordnanden inte registreras.

Det finns emellertid undantag som är inskrivna i olika bestämmelser. Förordnanden om kvarlåtenskap måste till exempel registreras i följande fall: i) prioriterat testamentariskt förordnande som trätt i kraft, ii) fastställande och ändring av en rättighet, iii) skyldighet att minska gåvor på grund av omprövning, iv) äktenskapsförord.

När det gäller de fall som anges i punkterna i), ii) och iii) ovan måste akten registreras i *Conservatórias do Registo Predial* [fastighetsregistret] av den sökande eller svarande i ärendet, personer som berörs av registreringen eller personer som enligt lag är skyldiga att ombesörja registreringen (officiell registrering görs i vissa fall av domstolarna, den offentliga åklagaren eller registratören själv). Registreringen görs i form av en egendomsbeskrivning, införande av fakta med respektive kommentarer samt angivande av vissa omständigheter.

I de fall som anges i punkt iv) görs registreringen i *Conservatórias do Registo Civil* [folkbokföringsregistret] som en anteckning eller registrering efter en förklaring från parterna. I så fall kan personer som uppgifterna direkt avser eller vilkas medgivande krävs för att registreringen ska få laga kraft också vara part i registreringen.

Obs!

En rättighet kan vara efterlevande änkas eller änklings rätt till underhåll ur de medel som lämnas av den avlidne.

Omprövning gäller återförande till kvarlåtenskapen från anhöriga i rakt nedstigande led som hoppas ärva tillgångar eller värdeföremål som lämnas av en släkting i rakt uppstigande led.

3 Finns det restriktioner vad gäller rätten att fritt förordna om sin kvarlåtenskap (t.ex. laglott)?

Ja, enligt portugisisk lag utgör laglotten en begränsning av friheten att fritt förordna om kvarlåtenskapen. Laglotten är den andel av tillgångarna som testatorn inte kan förordna om eftersom den enligt lag ska tillfalla de laglotsberättigade arvingarna. Detta kallas för obligatorisk arv och är en form av lagstadgad arvsrätt som inte kan åsidosättas av testatorns önskningsar.

Laglotsberättigade arvingar är den efterlevande maken samt anhöriga i rakt ned- och uppstigande led. Den efterlevande maken samt barn och barnbarn utgör första arvsklassen. Finns det inga barn/barnbarn är maken och far- eller morföräldrar arvsberättigade.

Följande regler gäller för de tillgångar som testatorn inte får förfoga över (laglotter):

Laglotten för efterlevande make och barn är två tredjedelar av kvarlåtenskapen.

Om testatorn inte efterlämnar anhöriga i rakt ned- och uppstigande led är makens laglott halva kvarlåtenskapen.

Om testatorn inte efterlämnar en make men däremot barn utgör laglotten halva kvarlåtenskapen om det bara finns ett barn och två tredjedelar om det finns två barn eller fler.

Anhöriga i rakt nedstigande led i andra och följande led har rätt till samma laglott som deras anhöriga i rakt uppstigande led.

Om det inte finns några anhöriga i rakt nedstigande led är laglotten för efterlevande make och barn två tredjedelar av kvarlåtenskapen.

Om det inte finns några efterlevande i rakt nedstigande led eller en efterlevande make är föräldrarnas laglott halva kvarlåtenskapen. Om anhöriga i rakt uppstigande led i andra och följande led utsetts till arvtagare är laglotten för de senare en tredjedel av kvarlåtenskapen.

Obs!

En efterlevande make räknas inte som arvtagare om han eller hon vid tidpunkten för testatorns dödsfall varit föremål för en dom om äktenskapsskillnad eller hemskillnad som vunnit eller kommer att vinna laga kraft. Om ett rättsligt förfarande om äktenskapsskillnad eller hemskillnad pågår vid tidpunkten för testatorns död kan arvtagarna fortsätta driva förfarandet för att klargöra konsekvenserna för kvarlåtenskapen. Om äktenskapsskillnad eller hemskillnad så småningom beviljas kommer maken inte att kunna utses till arvtagare.

4 Vem ärver, och hur mycket, om det inte finns något förordnande om kvarlåtenskap?

Om den avlidne inte gjort något giltigt och gällande förordnande om hela eller delar av kvarlåtenskapen utses hans eller hennes laglotsberättigade arvingar till arvtagare. Detta kallas för legitimt arv och är en form av lagstadgad arvsrätt som kan åsidosättas av testatorns önskningsar.

Laglotsberättigade arvingar är make, släktingar och staten, i följande ordning: a) make och avkomlingar, b) make och anhöriga i rätt uppstigande led, c) syskon och deras avkomlingar, d) övriga släktingar i sidled till och med fjärde led, e) staten.

5 Vilken typ av myndighet är behörig när det gäller

Behörigheten i samband med arvsrättsliga frågor är beroende av om arvet ifrågasätts (accept av arv under förutsättning att dödsboets skulder inte överstiger de tillgångar som arvet utgör) eller ej (villkorlös accept).

Notarier och domstolar är behöriga i frågor som gäller ifrågasatta arv. I de fall som anges i artikel 1083.1 i civilprocesslagen (dvs. arvtagare som man inte vet var de finns, arvtagare som saknar rättskapacitet, bouppteckning krävs av den allmänna åklagarmyndigheten) måste bouppteckningen göras i domstolarna. I andra fall kan de berörda personerna välja överlämna bouppteckningen till ett notariekontor (*Cartório Notarial*) eller en domstol.

Notarier och registratorer (*Conservatórias dos Registos*) är behöriga i frågor som gäller icke ifrågasatta arv. De har i detta fall behörighet att företräda arvtagare och genomföra respektive fördelning.

Genom att godkänna ett privat dokument kan advokater skifta dödsbon som inte har ifrågasatts, men de har inte behörighet att företräda arvtagaren.

5.1 arvsrättsliga frågor?

Vid ifrågasatta arv kan domstolarna eller notariekontoren göra bouppteckningen, i enlighet med artikel 1083 i civilprocesslagen.

Inga homologationsförfaranden krävs om det handlar om en villkorlös accept av arvsrätt. I ett sådant fall är det arvingar och testamentstagare som avslutar dödsboet och skiftar kvarlåtenskapen genom en ömsesidig överenskommelse, utan skyldighet att inleda ett förfarande inför notarie eller domstol.

Om ett dödsbo uppges sakna ägare och tillhöra staten genomförs det aktuella särskilda förfarandet för att avsluta dödsboet till förmån för staten i domstol (artiklarna 2152–2155 i civilprocesslagen).

Om arvet inte ifrågasätts är notarier, folkbokföringsmyndigheter och fastighetsregister behöriga, utan territoriell jurisdiktion. De berörda parterna kan därför genomföra förfarandet i den institution de väljer, utan territoriella begränsningar.

Vid arv som inte ifrågasätts får dödsbon skiftas inför vilken advokat som helst i landet, under förutsättning att de berörda personerna i förväg har bemyndigats att göra detta (t.ex. av en registrator eller en notarie).

5.2 att ta emot en förklaring om avstående från eller accept av arv?

5.3 att ta emot en förklaring om avstående från eller accept av legat?

5.4 att ta emot en förklaring om avstående från eller accept av laglott?

När det gäller vilken myndighet som är behörig att ta emot en förklaring om accept av eller avstående från arv är det ingen betydande skillnad mellan legat och arv eller mellan lagstadgad arvsrätt eller frivillig testamentarisk succession. Svaret på dessa tre frågor blir därför detsamma.

Om arvet har accepterats under förutsättning att dödsboets skulder inte överstiger de tillgångar som arvet utgör, kan acceptförklaringen göras i samband med homologationsförfarandet. I så fall är domstolen eller notarien de myndigheter som är behöriga att ta emot acceptförklaringen.

Accept av arv under förutsättning att dödsboets skulder inte överstiger de tillgångar som arvet utgör säkerställs genom att begära bouppteckning eller göra ändringar i den.

En annan typ av arvaccept är villkorlös accept, vilket förekommer om arvet accepteras och skiftas utan något homologationsförfarande.

Reglerna som avser accept av arv gäller också för accept av legat. Skillnaden mellan arv och legat beskrivs i svaret på nästa fråga.

Om homologationsförfaranden inleds måste avståendet anges eller inkluderas i dokumentationen. I så fall är domstolen eller notarien de myndigheter som är behöriga att ta emot förklaringen om avstående av arv.

Avståendet måste utformas på ett av följande sätt: som en offentlig handling eller en privat bestyrkt handling om det finns tillgångar som enligt lagen måste avyttras på något av dessa sätt, eller i övriga fall som en privat handling.

Accept eller avstående av arv eller legat är en unilateral rättslig transaktion som inte kan avvisas, dvs. båda görs genom en förklaring av arvtagaren som inte behöver riktas mot en viss person eller komma till en viss persons kännedom.

Om dödsboet saknar ägare kan berörda parter eller den allmänna åklagaren begära att domstolen ska uppmana arvtagaren att acceptera eller avstå från arvet (artiklarna 1039–1041 i civilprocesslagen). I så fall är det domstolen som tar emot acceptförklaringen. Dödsboet anses sakna ägare så länge som det inte har accepterats och inte heller har förklarats sakna ägare och tillhöra staten.

6 Ge en kort beskrivning att förfarandet för att göra upp arvsfrågan enligt nationell lag, inklusive avveckling av egendom och fördelningen av tillgångar (detta omfattar information om huruvida arvsförfarandet inleddes av en domstol, annan behörig domstol eller på eget initiativ).

Förfarandet är beroende av om arvet ifrågasätts eller inte.

ARV SOM IFRÅGASÄTTS

Syftet med homologationsförfarandet är att skifta dödsboet för att avsluta det gemensamma ägandet, upprätta en bouppteckning om tillgångarna i boet inte behöver skiftas och att vid behov avsluta dödsboet (artikel 1082 i civilprocesslagen).

När bouppteckningen läggs fram inför domstolen ska bouppteckningen uppfylla de krav på en boutredning som anges i avdelning XVI i bok V i civilprocesslagen (artiklarna 1082–1129). De nationella domstolarnas lokala territoriella behörighet avgörs i enlighet med de anknytningsfaktorer som anges i artikel 72A i civilprocesslagen.

Boutredningen består av följande huvudsteg: i) ursprunglig begäran, ii) bestridande och fastställande av skulder, iii) förhandshörande av de berörda parterna, iv) identifiering och kallande av berörda parter, v) avdrag för gåvor eller legat som överstiger den disponibla kvoten och vi) arvskifteshandling och dom som ratificerar skiftet. Domen kan följas av ett upphävande eller en ändring av arvskiftet, ytterligare ett arvskifte eller tilldelning av en del av arvet till en förbisedd arvtagare.

När bouppteckningen inges till ett notariekontor ska den följa det format för notariebevittnade bouppteckningar som föreskrivs i bilagan till lag nr 117/2019 av den 13 september 2019 om den nödvändiga ändringen av avdelning XVI i bok V i civilprocesslagen.

I linje med artiklarna 1–5 i bilagan till lag 117/2019 offentliggörs den portugisiska notariekammaren en förteckning över notaries som kan handlägga bouppteckningar (www.notarios.pt). Även om det ankommer på notarien att vidta de åtgärder som krävs sker godkännandet av notariebevittnade bouppteckningar alltid genom dom från den domstol till vilken ärendet hänskjutits, utan att detta påverkar övriga frågor som notarien kan hänskjuta till domstolen för avgörande. Det ankommer på domstolen att avgöra överklaganden som ingetts under ett bouppteckningsförfarande inför en notarie. Parterna kan fritt välja vid vilket notariekontor bouppteckningen ska upprättas, förutsatt att det finns en relevant anknytning till arvsförfarandet (t.ex. att notariekontoret är beläget i den kommun där arvsförfarandet inleddes eller där tillgångarna finns, eller där majoriteten av de berörda personerna bor).

ARV SOM INTE IFRÅGASÄTTS

En berörd part kan slutföra förfarandet inför en notarie eller registrator. Via systemet med en registrator som enda kontaktpunkt kan de hantera alla arvsrelaterade frågor, från godkännande till den slutliga registreringen av arvskifteshandlingen.

Alternativt kan berörda parter, efter att ha styrkt sin behörighet som arvtagare inför en notarie eller registrator, fördela dödsboets tillgångar genom en privat handling som bestyrkts av en advokat.

7 Hur och när blir någon arvtagare eller testamentstagare?

Arvtagare ärver den avlidnes kvarlåtenskap helt eller delvis, dvs. det är inte i förväg fastställt vilka tillgångar de ska ärva.

Testamentstagare ärver däremot vissa bestämda tillgångar eller värdeföremål.

Vid lagstadgad arvsrätt är en persons rätt att ärva inskriven i lagen. Vid testamentarisk succession uppkommer rätten att ärva genom en avsiktsförklaring från testatorn. Efterlevande kan ha ställning som arvtagare eller testamentstagare vid både lagstadgad arvsrätt och frivillig testamentarisk succession.

8 Är arvtagarna ansvariga för den avlidnes skulder och om ja, under vilka villkor?

Om dödsboet accepteras under förutsättning att dödsboets skulder inte överstiger de tillgångar som arvet utgör kan endast egendom som tas upp i bouppteckningen utnyttjas för att betala den avlidnes skulder och andra arvsrättsliga kostnader, om inte borgenärer eller testamentstagare kan bevisa att det finns andra tillgångar. Om det finns en bouppteckning ligger bevisbördan hos gäldenärerna eller testamentstagarna.

Om det handlar om en villkorlös accept överskrider på samma sätt inte ansvaret för skulder och andra arvsrättsliga kostnader värdet av de ärvda tillgångarna, men i det fallet är det arvtagarna eller testamentstagarna som ska bevisa att dödsboets tillgångar inte har ett tillräckligt värde för att kunna betala skulderna eller verkställa legaten. Här åligger bevisbördan för att det inte finns några sådana övriga tillgångar arvtagarna eller testamentstagarna. Dödsboet ska betala följande kostnader: testatorns begravning med tillhörande kostnader, avgifter för testamentsexekutor, boutredning och avslutande av dödsboet, den avlidnes skulder, verkställande av legat.

Gemensamt ärvda tillgångar ska gemensamt användas för att betala ovanstående avgifter. När boet har skiftats är varje arvinge endast ansvarig för ett belopp som motsvarar hans eller hennes andel av arvet.

9 Vilka handlingar och/eller vilken information krävs vanligtvis för registrering av fast egendom?

I nedanstående svar redovisas separat de handlingar och upplysningar som krävs för att registrera fast egendom, vilka avgifter som ska betalas och hur ansökan om registrering kan inges (personligen, per post eller över internet).

Handlingar och upplysningar som krävs

Ansökningar om registrering av fast egendom måste innehålla uppgifter om den sökande, berörda fakta och fastigheter samt en förteckning över styrkande handlingar.

Endast uppgifter som anges i handlingar som rättsligt styrker dem får registreras.

Handlingar på utländska språk kan endast accepteras om de översätts i enlighet med gällande lag, om de inte är avfattade på engelska, franska eller spanska och den handläggande tjänstemannen behärskar det berörda språket.

Om giltigheten för en ansökan om registrering måste bedömas på grundval av utländsk lag, måste den berörda parten kunna styrka innehållet genom en lämplig handling.

Om ansökan om registrering avser en byggnad som inte har beskrivits måste en ytterligare förklaring skickas med som anger namn, status och adress för den sista ägaren före överlåtaren och föregående artikel i fastighetsregistret, om inte den sökande i sin ansökan förklarar varför dessa uppgifter är okända. Om registreringen avser en andel i en icke beskriven gemensam egendom måste också namn, status och adress för samtliga *medägare* anges.

Avgifter

Avgiften måste betalas när ansökan inges eller skickas tillsammans med den. Avgiften motsvarar det förmodade totala förfallna beloppet. Om detta inte betalas när ansökan om registrering inges kan ansökan omedelbart avslås.

Om avgiften inte har betalats och ansökan inte har avslagits meddelar registreringsenheten den berörda parten om tidsfristen för att betala det förfallna beloppet för att undvika att registreringen avslås.

Samma förfarande tillämpas när det ursprungligen inbetalade beloppet är otillräckligt och inte kompletteras.

Ansökan om registrering personligen, per post eller över internet

Ansökan om registrering av fast egendom kan inges personligen, per post eller över internet.

Ansökan om registrering som inges personligen eller per post måste vara skriftlig enligt de formulär som godkänts genom ett beslut av styrelsen för *Instituto dos Registos e do Notariado, I.P.* (Institutet för register och notarier). Eventuella handlingar som styrker de uppgifter som ska registreras samt ovanstående ytterligare förklaringar måste biläggas formulären.

De formulär som avses i föregående stycke behöver inte användas för skriftliga ansökningar om registrering från offentliga myndigheter som anges som kârânde eller svarande i handlingar från domstolar, åklagarmyndigheten, konkursförvaltare eller kronofogdar, oavsett om de inges personligen eller per post. Ansökningar som inges av domstolar, åklagarmyndigheten, kronofogdar eller stâmningsmân som genomfôr âtgärder som är specifika för kronofogdar och domstolsadministratörer bör helst skickas elektroniskt och åtföljas av de handlingar som krävs för registrering och de belopp som ska betalas.

Ansökan om att registrera fastigheter kan göras över internet på <http://www.predialonline.mj.pt>. De enda förfaranden som inte kan registreras över internet är förfaranden som motiverar, korrigerar eller ifrågasätter beslut som fattats av en registrator.

Ett digitalt certifikat krävs för att ansöka om lagfartshandlingar över internet. Personer med ett portugisiskt id-kort som redan har aktiverat sina digitala certifikat, advokater och notarier har redan dessa certifikat.

Företagsledare och direktörer i rörelseidkande företag eller privaträttsliga affärsdrivande bolag kan intyga att de elektroniska handlingar de har ingett motsvarar de ursprungliga pappershandlingarna när de inger ansökningar om registrering över internet i vilka de berörda bolagen är intressenter.

Obs!

Endast personer och/eller enheter som enligt lag är legitima kan inge ansökan om att registrera fast egendom. Dessa personer eller enheter anges ovan i svaret på frågan "Bör förordnandet registreras och i så fall hur?" i avsnittet som anger vilka handlingar som ska inges till fastighetsregistret.

9.1 Är det obligatoriskt, eller obligatoriskt på begäran, att utse en boutredningsman? Om det är obligatoriskt eller obligatoriskt på begäran, vilka steg ska i så fall vidtas?

Att utse en boutredningsman är obligatoriskt om homologationsförfaranden begärs. I så fall är det obligatoriskt att utse bouppgivaren som ansvarig för boutredningen. Den person som ansöker om homologation anger vem som enligt lagen ska utföra bouppgivarens åligganden. Detta görs på det formulär som används för att ansöka om homologation.

Medan ett dödsbo saknar ägare finns det eventuellt inte någon som har laglig rätt att göra boutredningen. I ett så fall kan vem som helst av arvtagarna vidta åtgärder för att göra boutredningen, även innan de har accepterat eller avstått från arvet. Om det finns risk för att de tillgångar i dödsboet som saknar ägare ska gå förlorade eller förstöras utser domstolen en god man. Det görs på begäran av åklagarmyndigheten eller någon av de berörda parterna. Definitionen av "dödsbo utan ägare" har redan getts i svaret på frågan "*Vilken typ av myndighet är behörlg (...) när det gäller att ta emot en förklaring om avstående från eller accept av?*".

9.2 Vem är behörlg att verkställa förordnande om den avlidnes kvarlåtenskap och/eller har rätt att ha hand om boutredningen?

Bouppgivare

Bouppgivaren har i princip ansvaret för att ha hand om boutredningen till dess dödsboet har avslutats och skiftats.

Enligt lagen delegeras bouppgivarens skyldigheter i följande ordning:

- a) Till efterlevande make som inte är juridiskt separerad till person eller egendom, om han eller hon är arvtagare eller äger en del av parets tillgångar som giftorättsgods.
- b) Till testamentsexekutor, om inget annat angetts av testatorn.
- c) Till släktingar som är arvingar enligt lagen.
- d) Till testamentstagarna.

Om hela dödsboet ska skiftas till testamentstagare kommer den mest gynnade testamentstagaren att vara bouppgivare och ersätta arvingarna. Den äldste föredras om alla övriga förutsättningar är lika.

Det finns särskilda fall när uppdraget att göra hela eller delar av boutredningen kan gå till testamentsexekutorn eller förvaltaren, enligt vad som förklaras nedan.

Testamentsexekutor

Om det handlar om arv genom testamente kan testatorn utse en eller flera personer som ska säkerställa att testamentet verkställs eller verkställa det helt eller delvis. Detta kallas testamentsexekution. Den utsedda personen är testamentsexekutor.

Förvaltare

Förvaltarskap är en åtgärd genom vilken testatorn utser en av arvtagarna till förvaltare med uppdrag att bevara en del av arvet för att det sedan ska kunna överlåtas till någon annan när förvaltaren avlider. Den arvtagare som får detta uppdrag kallas förvaltare. Den som arvet sedan ska överlåtas till kallas huvudman. Förvaltaren disponerar och administrerar tillgångarna under förvaltning.

9.3 Vilka befogenheter har en boutredningsman?

Bouppgivarens befogenheter

Bouppgivaren gör bouppteckningen efter den avlidne och, om den senare var gift med full egendomsgemenskap, parets gemensamma tillgångar.

Bouppgivaren kan uppmana arvtagare eller en tredje person att lämna in tillgångar som bouppgivaren ska förvalta och som de förfogar över. Bouppgivaren kan vidta rättsliga åtgärder mot arvtagare eller tredje man och kan kräva in dödsboets tillgångar om en försening skulle äventyra indrivningen eller om betalning görs spontant.

Bouppgivaren måste sälja frukt och andra färskvaror och kan använda avkastningen till att betala begravningskostnader och andra kostnader samt avgifter för bouppteckningen.

Bouppgivaren kan också sälja frukt som inte är färskvara i den utsträckning det behövs för att betala begravningskostnader och andra kostnader samt avgifter för bouppteckningen.

Förutom de fall som anges ovan kan rättigheterna i samband med arvet endast utövas gemensamt av samtliga arvingar eller mot samtliga arvingar.

Testamentsexekutorns befogenheter

Om en testamentsexekutor har utsetts för att verkställa en testamantarisk succession har han eller hon de befogenheter som tilldelats av testatorn.

Om testatorn inte anger testamentsexekutorns befogenheter har den senare ansvar för begravning och tillhörande arrangemang samt betalning av kostnaderna i samband därmed, övervakning av hur testamentsförordnandena genomförs och bevakning av deras giltighet i domstol, samt utförande av bouppgivarens skyldigheter.

Testatorn kan ge testamentsexekutorn i uppdrag att betala dödsboets legat och andra skulder när han eller hon är bouppgivare och ingen obligatorisk bouppteckning krävs. I det syftet kan testamentsexekutorn få i uppdrag av testatorn att sälja vissa av dödsboets tillgångar (oavsett om de är rörliga eller fasta) eller tillgångar som anges i testamentet.

Förvaltarens befogenheter

Förvaltaren gör inte bara en bouppteckning utan tar också emot avkastningen från de tillgångar som förvaltas. Bestämmelserna om utnyttjandet av sådana tillgångar är tillämpliga i den utsträckning de inte är oförenliga med förvaltarens skyldigheter. Förvaltaren behöver godkännande från domstol för att avyttra eller belasta tillgångar som står under förvaltning.

Arvtagare och god man vid ett dödsbo utan ägare

Medan ett dödsbo är utan ägare utgör det en fond som är en juridisk person. Dödsboet kan därför inleda rättsliga förfaranden, och rättsliga åtgärder kan vidtas mot dödsboet. Om det inte finns någon som gör bouppteckningen kan någon av de lösningar som anges nedan tillämpas.

Innan arvet accepteras eller avstås kan vem som helst av arvtagarna vidta brådskande administrativa åtgärder medan dödsboet är utan ägare. Om det förekommer invändningar och det finns flera olika arvtagare är det majoritetens vilja som räknas.

En god man för dödsboet utan ägare kan också utses av domstol. En god man ansvarar för att tillämpa nödvändiga interimistiska förfaranden och för att väcka talan som inte kan fördröjas utan att successionen äventyras. Han eller hon ska också företräda dödsboet i samband med alla rättsliga åtgärder som riktas mot dödsboet. Den gode mannen behöver ett godkännande av domstol för att avyttra eller belåna fasta tillgångar, juveler, smycken och andra värdeföremål, företag och alla övriga tillgångar som inte kan avyttras eller belånas genom ett administrativt förfarande. Godkännande från domstol kommer endast att beviljas om själva handlingen är motiverad för att undvika tillgångarna förstöras eller går förlorade, för att betala dödsboets skulder och betala kostnaderna för nödvändiga eller nyttiga förbättringar, eller om ett annat akut behov uppkommer.

När dödsboet inte längre är utan ägare, eftersom det har accepterats men ännu inte skiftats, medger lagen att vem som helst av arvtagarna kan begära att domstolen godkänner deras status som arvtagare och att samtliga eller delar av dödsboets tillgångar återförs från vem som än förfogar över dem i egenskap av arvtagare eller enligt annan fordran eller utan fordran. Detta kallas hemställan om nyttjande. Denna åtgärd kan vidtas av en arvtagare på egen hand utan övriga arvingar, men den inskränker inte boupptecknarens rätt att kräva att de tillgångar han eller hon ska förvalta ska överlämnas på det sätt som anges ovan.

10 Vilka handlingar utfärdas vanligtvis enligt nationell lagstiftning under eller efter ett arvsfall för att bevisa förmånstagarnas ställning och rättigheter? Har de särskilda bevisvärden?

Handlingar som bekräftar arvtagares eller testamentstagares status

Domar.

Notariatshandlingar.

Förenklade förfaranden för att bekräfta arvtagares status som utfärdas av folkbokföringsmyndighet.

Ovanstående intygar status för den avlidnes efterlevande arvtagare och/eller testamentstagare.

Domar, notariatshandlingar och förenklade förfaranden för att bekräfta arvtagares status är officiella handlingar med fullt bevisvärde.

Arvtagares eller testamentstagares rättigheter registreras av folkbokföringsmyndigheten genom en anteckning på den avlidnes dödsattest.

Handlingar som bekräftar arvskiftet

Vid arv som ifrågasätts:

En dom som avkunnats av behörig domstol som bekräftar fördelningen i ett homologationsförfarande. Genom domen fastställs hur arvslotterna ska fördelas (till exempel vilka tillgångar som ska ärvas av varje arvtagare eller testamentstagare). Detta är en officiell handling med fullt bevisvärde.

Vid frivillig testamentarisk succession:

Ett privat, bestyrkt dokument som upprättats inför advokat och som fastställer hur arvslotterna ska fördelas. Detta är inte en officiell handling utan en privat, bevitnad handling som i detta fall har ett bevisvärde som motsvarar fullt bevisvärde.

En handling som omfattar arvskiftet i ett förenklat arvsförfarande inför registratören. Detta är en officiell handling med fullt bevisvärde.

En notariell skifteshandling som upprättats av notarien. Detta är en officiell handling med fullt bevisvärde.

Samtliga ovanstående handlingar som bekräftar skiftet kan utgöra grund för registrering av dödsboets tillgångar till förmån för arvtagaren eller testamentstagaren, oavsett om de har fullt bevisvärde eller ej.

Slutkommentar

Informationen i detta formulär är allmän till sin natur, inte uttömmande och inte bindande för kontaktpunkten, det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, domstolar eller några andra mottagare. Det ersätter inte behovet av att konsultera gällande lagstiftning.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 31/10/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.